

OD 2.1 Zorgen voor een gecoördineerde en correcte omzetting van de vernieuwde Europese energie- en klimaatregelgeving (in kader van Fit for 55 en daarmee gerelateerde regelgeving)

VR 2024 3105 DOC.0812-IBIS - BISnota aan de Vlaamse regering betreffende “Personeelsuitbreiding van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) in het kader van de implementatie in het Vlaamse gewest van het nieuwe ETS2, het nieuwe ETS Scheepvaart en de herziening van het bestaande ETS Vaste installaties, bijkomende juridische ondersteuning en bijkomende capaciteit voor een kwaliteitsvol HR- en organisatiebeleid”.¹

A. WERF 1: OMZETTING EN VOORBEREIDING IMPLEMENTATIE FIT FOR 55 (FF55) EN AANVERWANTE

- Herziening ETS1 (wat betreft Emissiehandelssysteem voor vaste installaties).
- Nieuwe CBAM-Verordening.
- Herziening ETS Luchtvaart
- Refuel EU Aviation verordening.
- Nieuw ETS Scheepvaart
- FuelEU Maritime Verordening.
- Herziening Effort Sharing Verordening.
- Nieuw ETS2 (Emissiehandelssysteem voor gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren).
- Nieuwe Verordening Sociaal Klimaatfonds.
- Herziening Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED III).
- EMD-verordening (Electricity Market Design).
- Herziening Richtlijn energie-efficiëntie (EED).
- Herziening Richtlijn Energieprestaties van Gebouwen (EPBD).
- Gaspakket (herziening van de richtlijn en herziening van de verordening).
- Herziening van de Richtlijn Industriële Emissies.
- Herziening F-gasverordening en Verordening ozonafbrekende stoffen.
- Nieuwe Methaanverordening.
- Herziening LULUCF-Verordening.
- Nieuwe Verordening certificering van koolstofverwijderingen ('Carbon Removals Regulation').
- Nieuwe Net Zero Industry Act (Verordening).
- Herziening CEEAG (Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy) en de nieuwe de-minimisverordening.
- (Richtlijn Energiebelastingen) (onderhandelingen nog lopende)

////////////////////////////////////

te zetten richtlijn en te implementeren verordening de nodige doelen, afspraken met andere beleidsniveaus en entiteiten, actiestappen, verantwoordelijkheden, timing en (- indien effectief nodig - bijhorend) benodigde middelen worden afgelijnd in functie van het maximaal respecteren van de omzettingstermijnen en de voorbereiding van de implementatie ervan.

Hierbij wordt er vertrokken vanuit een alomtvattende aanpak waarbij voor elke richtlijn en verordening wordt nagegaan welke beleids- (en eventuele bevoegdheids-)keuzes zich aandienen, wordt bekeken of de huidige regelgeving nog relevant is en/of uitbesteding van taken mogelijk is. Tegelijkertijd wordt ook bekeken op welke manier het VEKA zich ook organisatorisch verder kan ontwikkelen (alle processen van ad hoc/intuïtief minstens laten evolueren tot een gestructureerde aanzet).

Energie- en klimaatbeleid zal in komende decennia namelijk sowieso hoog op de agenda blijven staan. **Om voorgaande principes te kunnen bewaken worden er doorheen het actieplan 5 generieke uitgangspunten gehanteerd.** Hierop wordt verder in de nota in detail ingegaan.

I. GENERIEK UITGANGSPUNT 1: MITIGEREN VAN RISICO'S VOOR DE VLAAMSE OVERHEID, GEZINNEN EN BEDRIJVEN

Het maximaal respecteren van omzettingstermijnen van de richtlijnen, resp. de eerste stappen in de voorbereiding van de implementatie van diezelfde richtlijnen zowel als verordeningen zijn essentieel voor het creëren van een rechtszeker investeringskader voor gezinnen, KMO's én industrie binnen Vlaanderen.

Zo is het bvb. van belang dat:

- Er per sector **energie-efficiëntiemaatregelen** getroffen worden, die de globale nood aan energie doen afnemen (energie-afhankelijkheid t.a.v. het buitenland doen afnemen, competitiviteit van de industrie en handelsbalans versterken). De goedkoopste en milieuvriendelijkste energie is namelijk degene die je niet verbruikt;
- Gezinnen en bedrijven kunnen anticiperen op de eventuele verplichtingen die in de toekomst bij nieuwbouw, renovatie, ketelvervanging en verhuur van kracht zullen zijn bij zowel residentiële als niet-residentiële gebouwen. Dit alles in functie van het realiseren van het uitfasen van verwarmingsketels op (louter) fossiele brandstoffen in gebouwen tegen 2040, emissievrije (ZEB) gebouwen tegen 2050 én het laten dalen van energiearmoede;
- Bedrijven en gezinnen zo snel mogelijk duidelijkheid hebben over hoe de emissiehandel binnen de diverse betrokken sectoren vorm zal worden gegeven en wat de te verwachten impact is;
- Gezinnen en bedrijven de gevolgen de te verwachten prijsstijgingen ten gevolge van de emissiehandel (ETS2) kunnen opvangen en meestappen in de transitie;
- Er een correcte opvolging gebeurt van de aanwending van de jaarlijkse inkomsten die met de uitgebreide emissiehandel gepaard gaan en op termijn gezamenlijk vermoedelijk tot meer dan een miljard euro / jaar zullen bedragen (zie verder in luik 3.A). Hierbij dient ook bijzondere aandacht besteed te worden aan de intra-Belgische verdeling en aanwending van de middelen uit het sociaal klimaatfonds (geschat op 1,664 miljard euro in de periode 2026-2032 voor heel België). Dit fonds moet er namelijk mee voor zorgen dat ook kwetsbare gezinnen en micro-ondernemingen de prijsstijgingen ten gevolge van ETS2 mee kunnen opvangen;
- Er een maatregelenset wordt uitgewerkt die aangeeft hoe het aandeel hernieuwbare energie kan worden opgedreven, hoe gezinnen en bedrijven hier de vruchten van kunnen dragen (bvb. door energiedelen en/of submetering), maar waarbij we tegelijkertijd ook aandacht hebben voor het maximaal vermijden van het risico op netcongestie op het (transmissie-) en distributienetwerk voor elektriciteit;
- Er een interne markt voor koolstofarme gassen, zoals waterstof wordt ontwikkeld, waarbij er aan zowel aanbieders als afnemers duidelijkheid en bijgevolg ook meer investeringszekerheid kan geboden worden, zoals onder meer over de ontwikkeling van een waterstofdistributienet.

- Er maatregelen worden getroffen die nodig zijn om de **concurrentiekracht van de Europese en bijgevolg ook Vlaamse industrie aan te scherpen** via de ondersteuning van cruciale technologieën (bv CCS en CCU) die van belang zijn voor het koolstofvrij maken van de economie;
- ...

Het tijdig kunnen absorberen van de substantiële financiële impact voor gezinnen en bedrijven, zowel als de budgettaire impact voor de Vlaamse overheid (beschreven onder luik 3.A), zowel als het verzekeren van een rechtszeker (investerings-)kader zijn hierbij uitermate van belang.

Op het vlak van het creëren van een rechtszeker investeringskader is het van belang dat het VEKA erin slaagt om de dossierstroom n.a.v. de fiscale hervorming van de **investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen** zoals in mei 2024 door het federale parlement goedgekeurd - en de verdere versterking ervan zoals aangekondigd in het nieuwe federale regeerakkoord – verder te kunnen opvangen, zodat bedrijven hun investeringsprojecten niet afgeremd zien. Merk in dit verband op dat het VEKA in 2024 ongeveer 2.800 euro aan dossiers behandeld heeft voor een investeringsbedrag van bijna 1 miljard euro.

Het niet tijdig omzetten van richtlijnen vormt tevens een inbreuk op de Europeesrechtelijke verdragsverplichtingen die op België als Lidstaat, en dus ook op het Vlaamse Gewest als een deelstaat rust, en die door de Europese Commissie strikt wordt gehandhaafd via ingebrekestellingen⁶ en MROA

⁵ Ecorys, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat & RVO (2024): [Studie maatschappelijke kosten netcongestie | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁶ Momenteel zijn er inbreukprocedures lopende voor de herziening van ETS luchtvaart, ETS Scheepvaart en ETS2. M.b.t. de Richtlijn Hernieuwbare Energie is er een inbreukprocedure met de betrekking tot de bepalingen i.v.m.

De case law van het Hof is daarbij ondertussen geëvolueerd in de zin dat ze bij een veroordeling zowel een forfaitaire boete voor het verleden oplegt en een dwangsom per kalenderdag naar de toekomst toe.

De Europese Commissie kan bij een procedure bij het Hof van Justitie – waarbij elke richtlijn afzonderlijk wordt beschouwd - vragen een boete én een dwangsom op te leggen. Een voorstel van de Europese Commissie voor de hoogte van een geldelijke sanctie is echter niet bindend voor het EU-Hof. Het Hof stelt de geldelijke sanctie zo vast dat deze 'enerzijds in overeenstemming is met de omstandigheden en anderzijds evenredig is aan de vastgestelde inbreuk en aan de draagkracht van de lidstaat'.

2022: Publications Office

Bij [Mededeling](#) van de commissie C/2025/1481 wordt op basis van een arrest van het Hof van Justitie de berekening van de financiële draagkracht van de lidstaten of de factor “n” (punt 3.4 van de mededeling van 2023) uitsluitend gebaseerd zijn op het bbp van de lidstaten. Deze mededeling vervangt derhalve punt 3.4 van de mededeling van 2023 en bijlage I daarbij, waarbij de relevante cijfers worden bijgewerkt met de meest recente macro-economische gegevens.

- het belang van de regels die zijn geschonden en de gevolgen van die inbreuk voor algemene en bijzondere belangen (**factor 1 tot 20**); Voor beroepen op grond van artikel 260, lid 3, VWEU past de Commissie systematisch een coëfficiënt van 10 voor de ernst van de inbreuk in geval van volledige niet-mededeling van omzettingsmaatregelen. In geval van gedeeltelijke niet-mededeling van omzettingsmaatregelen moet het belang van het omzettingsverschil in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van de coëfficiënt voor de ernst die lager is dan 10.
- de periode dat de EU-wetgeving niet is nageleefd (**factor 1 tot 3**); De coëfficiënt wordt toegepast à raison van 0,10 per maand te rekenen vanaf de uitspraak van het eerste arrest of vanaf de dag volgend op het verstrijken van de termijn voor omzetting van de richtlijn in kwestie.
- de financiële draagkracht van het land, om ervoor te zorgen dat de boete een afschrikkende werking heeft (**landencoëfficiënt**).

////////////////////////////////////

- de Commissie bij de toepassing van de coëfficiënt voor de ernst een ruime beoordelingsbevoegdheid behoudt;
- het bedrag redelijk is voor alle lidstaten;
- het bedrag, vermenigvuldigd met de coëfficiënt voor de ernst, hoog genoeg is om voldoende druk op de betrokken lidstaat te handhaven.

waarbij FS = forfaitaire som; Fbfs= forfaitair basisbedrag “forfaitaire som”; Ce = coëfficiënt voor de ernst van de inbreuk; n = factor waarmee de financiële draagkracht van de betrokken lidstaat wordt weergegeven; ad = aantal dagen dat de inbreuk voortduurt

waarbij DD = dagelijkse dwangsom; Fb = forfaitair basisbedrag; Ce = coëfficiënt voor de ernst van de inbreuk; Cd = coëfficiënt voor de duur van de inbreuk; n = factor “n” waarmee de financiële draagkracht van de betrokken lidstaat wordt weergegeven.

- 1) het gelijke forfaitaire basisbedrag voor de dwangsom vastgesteld op **3.440** euro;
- 2) het gelijke forfaitaire basisbedrag voor de berekening van het dagelijkse bedrag voor de vaststelling van de forfaitaire som vastgesteld op **1.150** euro;
- 3) de bijzondere factor “n” en de forfaitaire minimumsom voor België vastgesteld op **0,94** en **3.016.000** euro.

- De forfaitaire boete minimaal voor BE = **3.016.000 euro**, maar er bestaat geen maximum.
Voorbeeld:
 - o Uitgaande van maximale ernst met een bestaande inbreukduur van twee jaar is de boete dan €15.782.600. Basisbedrag €1.150 x 20 (maximale ernst van de inbreuk) x 0,94 (vastgestelde factor voor BE) x 730 (aantal dagen dat de inbreuk al duurde).
 - o Uitgaande van ernst coëfficiënt 10 met een bestaande inbreukduur van twee jaar is de boete dan €7.891.300. Basisbedrag €1.150 x 10 (ernst van de inbreuk die Commissie meestal bij niet-omzetting hanteert) x 0,94 (vastgestelde factor voor BE) x 730 (aantal dagen dat de inbreuk al duurde).
- De dwangsom *per diem* voor België bedraagt minstens **3.233,6 euro** is en maximaal **194.016 euro** is. Te weten:
 - o Basisbedrag 3.440 euro x 1 (minimale vermenigvuldigingscoëfficiënt voor de ernst van de inbreuk) x 1 (minimale vermenigvuldigingscoëfficiënt betreffende de duur van de inbreuk) x 0,94 (vastgestelde factor voor BE) = 3.233,6 euro
 - o Basisbedrag 3.440 euro x 20 (maximale vermenigvuldigingscoëfficiënt voor de ernst van de inbreuk) x 3 (maximale vermenigvuldigingscoëfficiënt betreffende de duur van de inbreuk) x 0,94 (vastgestelde factor voor BE) = 194.016 euro.
 - o Als de Commissie bij ernst een factor 10 gebruikt zoals ze standaard vraagt voor niet tijdige omzetting geeft dat 97.008 euro per dag.

In de praktijk moet dan die sanctie in België ook nog eens worden verdeeld over de verschillende “schuldige” partijen (federaal, gewesten) indien meer dan één partij de doelstellingen niet haalde.

II. GENERIEK UITGANGSPUNT 2: BEVOEGHEIDSVREDELING VOLGENS BWHI

Er wordt uitgegaan van de bevoegdheidsverdeling zoals deze is vastgelegd in de Bijzondere Wet tot **Hervorming der Instellingen**. Dit betekent dat het Vlaams Gewest zijn bevoegdheden inzake klimaatbeleid (leefmilieu), het beleid inzake hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik en inzake de distributienetwerken voor elektriciteit en aardgas, volledig invult, al dan niet in samenwerking (meestal via samenwerkingsakkoorden) met de andere gewesten en desgevallend de federale overheid. Waar mogelijk wordt, in het belang van zowel de bevoegde overheden als van burgers en bedrijven gestreefd naar samenwerking tussen de bevoegde overheden.

Op een aantal punten is er discussie mogelijk over welke overheid exact bevoegd is of welke overheid het best optreedt als “*competent authority*”. Zo is gebleken dat zowel op vlak van duurzame brandstoffen in de luchtvaart (SAF: sustainable aviation fuels) als op vlak van ETS Scheepvaart en de bijmeningsverplichting voor duurzame brandstoffen in scheepvaart de federale overheid (respectievelijk DG Luchtvaart en DG Scheepvaart) aanbieden de rol van *competent authority* te willen opnemen.

De mate waarin het Vlaams Gewest zijn bevoegdheden maximaal kan invullen is uiteraard afhankelijk van de mogelijkheden die de Vlaamse administratie heeft om dit op een kwalitatieve manier en beschikkend over voldoende middelen te doen.

III. GENERIEK UITGANGSPUNT 3: FOCUS OP KERNTAKEN, ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING EN NO GOLD-PLATING: ZOWEL M.B.T. DE HUIDIGE REGELGEVING ALS NAAR AANLEIDING VAN DE OMZETTING EN IMPLEMENTATIE VAN

FF55

Vooraleer over te gaan tot een diepgaande analyse van de potentiële impact van de nieuwe of herziene richtlijnen en verordeningen, wordt er in dit actieplan **ingegaan op de actuele inhoudelijke en praktische invulling van de aan de nieuwe EU-regelgeving gerelateerde beleidsmaterie via een kerntakenoefening.**

Binnen deze kerntakenoefening m.b.t. de huidige regelgeving, kan men 2 niveaus van noodzakelijke vragen onderscheiden:

1. Is alle regelgeving en de bijhorende taaklast nog te verantwoorden in de nieuwe beleidscontext van FF55, het nieuwe regeerakkoord en de beleidsnota energie en klimaat?⁷

Meer specifieke vragen hierbij: Is er EU-regelgeving weggevallen, waardoor er ook Vlaamse regelgeving kan wegvallen? Is er met de huidige regelgeving gold-plating t.a.v. het nieuwe Europese regelgevend kader? Hoe kan de regelgeving minder complex en bijgevolg makkelijker uitvoerbaar gemaakt worden? Is er sprake van achterhaalde steunmechanismen?

Voorbeelden van dergelijke regelingen zijn de volgende:

⁷ Hierbij moet wel rekening worden gehouden met het feit dat de beleidsvelden energie en klimaat tot de op Europeesrechtelijk vlak meest en striktst gereguleerde beleidsvelden behoren. Wat betreft de in de beleidsvelden energie en klimaat reeds van toepassing zijnde regelgeving en taken wordt bij deze oefening de beschikbare beleidsruimte zodoende sterk Europeesrechtelijk ingeperkt doordat men juridisch gezien qua omzettingsmaatregelen niet onder de Europeesrechtelijke lat mag duiken.

2. Zijn er nog te weerhouden taken die extra kunnen afgestoten worden?

- Dossierbehandeling in de MijnVerbouwPremie (MVP) en andere REG-premies zit bij Wonen in Vlaanderen en/of Fluvius;
- Het daadwerkelijk verstrekken van leningen zoals de Mijn VerbouwLening (MVL) en de begeleiding bij de Mijn VerbouwBegeleiding (MVB) gebeurt via de energiehuizen;
- De verwerking en afwikkeling van de Mijn VerbouwLeningen geschiedt operationeel via de systemen van PMV/z-Leningen;
- De examens voor energiedeskundigen en verslaggevers die door het VEKA moeten worden georganiseerd, worden uitgevoerd via een aanbesteding;
- De concrete inning van de energieheffing is conform titel XIV, hoofdstuk I van het Energiedecreet opgelegd aan de toegangshouders (leveranciers) die de geïnde bedragen moeten doorstorten aan de Vlaamse Belastingdienst;
- Bepaalde controles in het kader van ETS1, de EBO's, energieplanning, de 'Supercap' worden uitgevoerd via het Verificatiebureau. Ook moet het Verificatiebureau in het kader van de call groene warmte voor restwarmteprojecten advies geven over de beperking van de hoogte van de steun die noodzakelijk is om de rendabiliteit te bereiken die vereist is voor verplichte maatregelen uit de respectievelijke energiebeleidsovereenkomst waarbij het bedrijf is aangesloten;
- Ondernemingen in elektriciteitsintensieve sectoren kunnen door het Europese emissiehandelssysteem (EU-ETS) als indirect gevolg een hogere elektriciteitsfactuur hebben. De Vlaamse overheid wil dit concurrentieel nadeel wegwerken door een beperkt aantal sectoren te compenseren voor deze CO2-kosten. Deze compensatie van de indirecte emissiekost gebeurt door VLAIO.
- Voor de interpretatie van accijnsgegevens in het kader van ETS2 is er specifieke expertise vereist, die nog niet afdoende bij VEKA aanwezig is. Hiervoor wordt dan ook externe expertise ingehuurd;
- Screening federale regelgeving: het VEKA heeft een overeenkomst met een advocatenkantoor voor (proactieve) screening m.b.t. potentiële bevoegdheidsoverschrijdingen van in de Kamer neergelegde wetsontwerpen en in het B.S. bekendgemaakte KB's.
- Via de beperkte ondersteuning van belangenorganisaties zoals ODE, WNVL, Biogas-E, COGEN, Rescoop, ... kan het aantal contactnames met het VEKA door externe organisaties worden beperkt en kan tegelijkertijd efficiënt informatie over deze verschillende sectoren (hernieuwbare energie, warmtenetwerken, biogasproductie, warmtekrachtkoppeling, energiedelen en -coöperaties) ingewonnen worden met het oog op beleidsvoorbereiding en -uitvoering;
- Het Netwerk Klimaat van de VVSG zorgt ervoor dat lokale besturen een 1ste aanspreekpunt hebben bij vragen van lokale besturen rond lokaal klimaatbeleid;
- Via opbouwwerkers van SAAMO wordt energiearmoede op het terrein bestreden en kan relevante informatie verzameld worden voor beleidsvoorbereiding en uitvoering;
- ...

- Samen met de uitbesteding van het schrijven van regelgeving, wordt ook het “ownership” en de kennisopbouw van een dossier uitbesteed: Als er geen interne capaciteitsopbouw rond een dossier is bij de totstandkoming van de regelgeving, dan kan deze ervaring/kennis noch worden meegenomen richting de voorbereiding van de implementatie, noch richting uitvoering en handhaving ervan. Het creëert ook een vicieuze cirkel doordat de administratie als consequentie meer beroep op de piste (1) zal dienen te doen omdat ze niet zelf de nodige interne kennis in huis heeft.

- Dergelijke externalisering brengt tot slot ook een in verhouding grotere financiële kost met zich mee. Bij gebrek aan interne capaciteitsopbouw, dreigt deze verhoogde financiële kost bovendien voor een lange tijd aan te houden, doorheen het implementatieproces en verder.

Deze manier van aanpak waarbij een afweging wordt gemaakt welke taken best intern, dan wel extern worden opgenomen, past ook binnen de in het regeerakkoord voorziene uitbouw van *“een performante, kostenefficiënte en maatschappelijk betrokken Vlaamse overheid”* en meer specifiek volgende uitgangsprincipes: M.b.t. de vrijheid en verantwoordelijkheid van politiek verantwoordelijken en leidend ambtenaren in functie van de uitvoering van kerntaken: *“Waar externen kunnen vervangen worden door internen, zetten we werkingsbudgetten om in bijkomende loonbudgetten”* resp. m.b.t. het kader voor het inhuren van consultants: *“Opdrachten worden in principe door de overheid zelf uitgevoerd, eventueel door een ander departement of een andere overheidsdienst die de nodige kennis en kunde in huis heeft, tenzij bewezen is dat het kostenefficiënter en/of aangewezen is om die opdrachten uit te besteden”*.

Een belangrijke kanttekening bij heel de analyse omtrent de effectieve capaciteitsnood in functie van omzetting en voorbereiding van de implementatie van de diverse richtlijnen en verordeningen, is dat er standaard nog geen rekening gehouden is met de personeelscapaciteit die nodig zal zijn om de omgezette nieuwe Europese regelgeving ook effectief uit te voeren en te handhaven. Omwille van het feit dat de effectieve werklast mee afhankelijk zal zijn van beleidskeuzes die de toekomstige Vlaamse regering nog moet maken, kan dit op dit moment nog niet afdoende gedetailleerd gebeuren.

⁸ Zie Strategische Doelstelling 7 van de beleidsnota Energie en Klimaat 2024-2029.

Een voorbeeld van dergelijke wijzigende focus in de handhaving kan er bvb. in bestaan om meer in te zetten op het opmaken van een correct EPC.

Belangrijk uitgangspunt bij de uitwerking van voorliggend actieplan, is dat we ervan uitgaan dat alle bijkomende medewerkers die op korte termijn gaan meewerken aan de omzetting en voorbereiding van de implementatie van de richtlijnen op (middel-)lange termijn, hetzij kunnen ingezet worden voor uitvoering (bvb. rapportage, beleidsevaluatie, ...) en handhaving (incl. aansturing en optimalisatie van het handhavingsproces, ...) van desbetreffende richtlijnen en verordeningen, hetzij kunnen ingezet worden in functie van verdere organisatiebeheersing en risicomanagement.

Op die manier is er een minimaal verlies aan opgebouwde kennis en **kan er bij aanwerving ook maximaal worden ingezet op vacatures voor functies met contracten van onbepaalde duur**. Dit is qua uitgangsprincipe niet onbelangrijk, gelet op het feit dat de ervaring leert dat het invullen van vacatures voor kennisfuncties via contracten van bepaalde duur namelijk zeer uitdagend is.

Ter onderbouwing van dit uitgangspunt, wordt in voorliggend actieplan per richtlijn en verordening reeds in een voorlopige inschatting van de benodigde middelen voor uitvoering en handhaving voorzien.

Gelet op het feit dat de personeelsmeervraag zich nu stricto sensu beperkt tot de omzetting en implementatie van het FF55-pakket (gros van de werkzaamheden tem +/- eind 2027) en de impact van de verdere uitvoering en handhaving ervan (vanaf 2028 en volgende), wordt voorgesteld om in de periode 2028-2029 geen vervanging te doen van de verwachte natuurlijke afvloei (ic pensionering en vrijwillig vertrek) à ratio van 5 VTE per jaar, ofwel 10 VTE in totaliteit.

Tegelijkertijd zal deze niet-vervanging van de natuurlijke afvloeï worden geherevalueerd n.a.v. het uitwerken van het actieplan “handhaving en operationele processen”.

Naast de rechtstreekse impact van de omzetting en voorbereiding van de implementatie van richtlijnen en verordeningen i.k.v. Fit for 55, is er ook een indirecte impact van de bijkomende opdrachten op de managementondersteunende diensten. Ook deze impact wordt meegenomen onder voorliggend actieplan.

B. WERF 2: BEWARENDE MAATREGELEN M.B.T. UITVOERING EN HANDHAVING

Zoals in voorgaand punt 2.A.v vermeld, zal er voor heel het handhavingsvraagstuk m.b.t. het gehele Vlaamse energie- en beleid onder toezicht van het VEKA een apart actieplan “Handhaving en operationele processen” worden opgesteld.

Het actieplan “Handhaving en operationele processen” zal in twee fases opgemaakt worden (fase 1 najaar 2025 en fase 2 voorjaar 2027). Fase 2 zal pas definitief opgemaakt kunnen worden nadat er voldoende duidelijkheid is op de effectieve beleidskeuzes en bijhorende werklast die met de effectieve uitvoering van de nieuwe richtlijnen en verordeningen gepaard gaat.

Voor sommige uitvoerings- en handhavingsverplichtingen kan evenwel niet gewacht worden op de opmaak van dit actieplan. In voorliggende nota wordt voor een beperkt aantal processen dan ook in enkele bewarende maatregelen m.b.t. uitvoering en handhaving voorzien.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

I. SAMENVATTING

Naast de directe budgettaire impact van de benodigde personeelsuitbreiding zoals beschreven in onderstaand luik 3.C, heeft de goedkeuring van voorliggend actieplan tevens een zeer belangrijke indirecte impact op de economisch-budgettaire situatie van de Vlaamse overheid, zowel als van Vlaamse gezinnen en bedrijven.

Zoals weergegeven onder luik 2.A van deze nota is de nodige beleidsondersteuning en opvolging benodigd van de inkomsten uit de diverse inkomstenstromen die vanuit Europa te verwachten zijn:

De belangrijkste zijn de nieuwe emissiehandelssystemen ETS2 en ETS Scheepvaart, die bovenop de bestaande emissiehandelssystemen ETS Vaste installaties en ETS Luchtvaart zullen worden geïntroduceerd. Verder zijn er ook nog inkomsten te verwachten uit CBAM en is er EU-cofinanciering voorzien voor het Sociaal Klimaatfonds.

Daar waar de verdeling van de ingeschatte Belgische inkomsten nog deel uitmaakt van de lopende onderhandelingen in kader van de lastenverdeling (burden sharing), geeft onderstaande tabel een voorlopig inzicht in de omvang van de inkomsten:

Inkomstenbron	Ruwe raming Belgische inkomsten ⁹
Veilingopbrengsten uit ETS1 (Vaste Installaties, Luchtvaart en Scheepvaart)	Ca. 6,5 miljard euro in 2021-2030 (Resterend: ca. 5,3 miljard euro in 2023-2030) Van dit bedrag: Ca. 900 miljoen euro afkomstig van ETS Scheepvaart (periode 2024-2030) Ca. 200 miljoen euro afkomstig van ETS Luchtvaart (periode 2021-2030)
Veilingopbrengsten uit ETS2	Ca. 6,6 miljard euro in 2027-2032
EU-cofinanciering vanuit het Sociaal Klimaatfonds	1,664 miljard euro in 2026-2032
Inkomsten van CBAM	1,1 miljard euro in 2026-2030

Naast de opvolging van de financiële stromen met Europese middelen (inkomsten en te financieren maatregelen), moet de zo tijdig mogelijke omzetting en implementatie van richtlijnen en verordeningen er ook voor zorgen dat de nog vast te leggen afspraken n.a.v. de lastenverdelings- (ofwel burden sharing-) onderhandelingen zo goed mogelijk nageleefd kunnen worden.

Op deze manier kunnen eventuele noodzakelijke aankopen van flexibiliteit in het kader van de ESR-doelstellingen tot een minimum worden herleid en zullen gezinnen en bedrijven ook minder emissierechten (volgens ETS en ETS2) dienen aan te kopen.

⁹ Inschatting uit de nota van de NKC WG Register van 12 oktober 2023 naar aanleiding van een opdracht van de Nationale Klimaatcommissie. Deze raming houdt nog geen rekening met het voorstel van de Europese Commissie om 30% van deze inkomsten te bestemmen als EU eigen middelen. Over dit voorstel is nog geen akkoord op Europees niveau.

voor te leggen. Hierbij zal er ook ingegaan moeten worden op de specifieke aandachtspunten van de Inspectie van Financiën ter zake.

- 2) Het VEKA is de laatste jaren aan heel wat organisatorische veranderingen onderhevig geweest en blijft ook nu een organisatie in transitie. De organisatie is sterk gegroeid in aantal medewerkers, maar de onderliggende processen en structuren zijn niet altijd mee ontwikkeld. Het VEKA zette de afgelopen jaren in op het versterken van de organisatiebeheersing en zal komende jaren via verschillende trajecten hier blijvend op inzetten.

In functie van de bespreking van de 1ste fase van het in de beleidsnota vermelde “Actieplan handhaving en operationele processen” (gepland in het najaar 2025), zal een analyse gemaakt worden van de verschillende problemen/uitdagingen van de bestaande organisatie, met enkele oplossingspistes om te komen tot maturiteitsverhogende maatregelen (focus op digitalisering en data) en een HR-beleid in functie van kennisprofielen.

Bij de opmaak van de 1ste fase van het “Actieplan handhaving en operationele processen” zal er ook een 1ste tussentijdse evaluatie van de vooropgestelde termijnen m.b.t. omzetting en implementatie m.b.t. FF55 worden doorgevoerd (en eventuele aanscherping ervan in functie van het vermijden van inbreuken), gekoppeld aan een herevaluatie van het beschikbaar gestelde personeel.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van lopende (en geplande) processen die reeds zijn opgestart en in komende periode verder invulling kunnen geven aan de aanbevelingen van IF:

- a) Het meerjarig ondernemingsplan dat conform het bestuursdecreet zal worden opgesteld, vormt een operationele vertaling van de doelstellingen vermeld in de beleidsnota en de jaarlijkse beleids- en begrotingstoelichtingen. Het heeft - naast voormelde beleidsdoelstellingen - ook aandacht voor de recurrente opdrachten en de beheersdoelstellingen van de entiteit (o.a. inzake de acties op het vlak van maturiteitsverhoging en dit mede in uitvoering van de aanbeveling van Audit Vlaanderen ter zake).
- b) In 2023 werd een traject opgestart voor het opzetten, ondersteunen en verbeteren van het risicobeheer n.a.v. de evaluatie van de maturiteit van het risicomanagement door Audit Vlaanderen in 2022. Audit Vlaanderen bevestigde in het Beleidsgericht rapport 2024 dat het VEKA de juiste weg heeft ingeslagen. De maturiteit van het risicomanagement in 2024 werd ingeschat op 2,2 voor risico-identificatie en -evaluatie en op 2,0 voor risicobeheer (versus 1,1 en 1,0 in 2022). Het VEKA stelde een roadmap op om gespreid over 5 jaar diepgaande risico-analyses op te stellen voor elk van de 49 inherent risicovolle processen. De risico-analyses van 9 processen zijn ondertussen afgerond, 3 risico-analyses zijn in uitvoering en de laatste 2 risico-analyses van de roadmap september 2024-juni 2025 worden in april opgestart.

In 2024 werd het project- en portfoliomanagement versterkt en een traject rond maturiteitsverhoging op vlak van informatiebeheer opgestart.

Het VEKA startte eind 2024 met de opmaak van een proceskaart 'as is' met de huidige kernprocessen en ondersteunende processen (en welk team deze processen opneemt), als eerste stap in het uitbouwen van het procesmanagement. De proceskaart is een belangrijke basis voor o.a. het informatiebeheer, de analyse van de structuur en het opmaken van een meerjarenPEP.

Het toevoegen van nieuwe taken en opdrachten leidt tot een verhoging van het aantal processen (die op te nemen zijn in de proceskaart en te documenteren zijn), het aantal

- Nieuwe toepassingen worden gebouwd door koppeling van de platformen via goed beveiligde en herbruikbare API's. Hierdoor zal het aantal te beheren componenten en data-elementen normaliter sterk kunnen verminderen wat op termijn moet uitmonden in een versterkte databeheersing en verhoogde veiligheid.

d) M.b.t. HR voor kennisprofielen, zal er binnen het VEKA een traject worden opgezet richting competentie management. Hierbij zal er voor de kennisprofielen in een loopbaanpad worden voorzien worden, waarbij er variatie in functie-inhoud of doorgroeimogelijkheden zijn conform competentie en interesse. Naast de horizontale jobrotatie, een expertenloopbaan en eventueel projectleiderschap, biedt ook de leidinggevende loopbaan specifieke mogelijkheden om een aantrekkelijke carrière binnen het VEKA uit te bouwen. Het eerder opgestarte leiderschapstraject wordt in dit kader dan ook verder gezet.

e) M.b.t. de vraag van de Inspectie om een bijhorend PEP bij het meerjarig ondernemingsplan, wordt er verwezen naar de repliek op het akkoord van de minister bevoegd voor bestuurszaken naar aanleiding van de wijziging van het Energiebesluit n.a.v. de zonnepaneel (PV)-verplichting voor grote afnemers en vastleggen maximale bandingfactor nieuwe projecten windenergie VR 2025 1403 DOC. 0095-1 BVR.

Deze replek houdt hierbij rekening met de inhoudelijke keuzes die ook in functie van de 2de fase van het actieplan “Handhaving en operationele processen” zullen moeten gemaakt worden. Deze 2de fase van desbetreffende actieplan zal dan ook pas definitief opgemaakt kunnen worden nadat er voldoende duidelijkheid is op de effectieve beleidskeuzes en bijhorende werklust die met de effectieve uitvoering van de nieuwe richtlijnen en verordeningen gepaard gaat.

Bij de opmaak van dit PEP zal ook voldoende aandacht gaan naar de inzet van ondersteunende en uitvoerende profielen naast de meer kennisgeoriënteerde profielen die nu veelal all-round worden ingezet van beleidsvoorbereiding tot en met implementatie, beleidsuitvoering, handhaving en evaluatie.

De opmaak van dit alles zal m.a.w. gefaseerd worden aangepakt, aangezien de recurrente werking (o.a. de aanwervingen en het optimaliseren van het aanwervings-, onboardings- en vormingsbeleid) tegelijkertijd moet worden verzekerd met een beperkte HR-capaciteit.

III. AKKOORD VAN DE MINISTER BEVOEGD VOOR BEGROTING

Op 2 april 2025 werd het akkoord met voorwaarden van de minister bevoegd voor begroting ontvangen. Dit voorwaardelijk akkoord is als bijlage 3 aan voorliggende nota toegevoegd.

Gelet op het feit dat de gestelde voorwaarden allemaal betrekking hebben op de impact op het personeel, worden ze dan ook verder onder luik 3.C besproken, samen met het akkoord van de minister bevoegd voor bestuurszaken.

////////////////////////////////////

B. ESR-TOETS

Het voorliggende voorstel van beslissing dient niet te worden onderworpen aan een ESR-toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

I. SAMENVATTING

Zoals eerder geduid in luik 2.A van deze nota, werd er bij de opmaak van voorliggend actieplan uitgegaan van een alomvattende aanpak ten aanzien van de huidige werking van het VEKA.

Zo wordt voor elke richtlijn en verordening nagegaan welke beleidskeuzes zich aandienen, wordt bekeken of de huidige regelgeving nog relevant is en/of uitbesteding van taken mogelijk is.

Voor elke richtlijn, verordening, organisatieversterkende- hetzij bewarende uitvoerings- of handavingsmaatregel wordt er daarenboven in concreto inzicht geboden in de beschikbare resp. benodigde personeelscapaciteit van desbetreffende beleidsmaterie:

- Huidige beleidscapaciteit resp. capaciteit voor uitvoering en handhaving;
- Bijkomende middelen goedgekeurd via nota aan de Vlaamse regering van 31 mei 2024;
- Resterende nood aan bijkomende middelen.

M.b.t. de interne werking en maturiteit van het VEKA wordt verwezen naar de repliek t.a.v. de bemerkingen van de Inspectie van Financiën zoals onder luik 3.A.ii van deze nota beschreven.

Op basis van bovenvermelde analyses, bevat het voorstel van beslissing een bijkomende uitbreiding van het personeelsplan van het VEKA met 20 VTE (10 VTE tijdelijk en 10 VTE structureel, waarbij de structurele component wordt gecompenseerd door Agentschap Wonen in Vlaanderen)¹⁰¹ in functie van de omzetting, implementatie, uitvoering en handhaving van de diverse richtlijnen en verordeningen.

Gelet op het feit dat de personeelsmeervraag zich nu stricto sensu beperkt tot de omzetting en implementatie van het FF55-pakket (gros van de werkzaamheden tem +/- eind 2027) en de impact van de verdere uitvoering en handhaving ervan (vanaf 2028 en volgende), wordt voorgesteld om in de periode 2028-2029 geen vervanging te doen van de verwachte natuurlijke afvloei (ic pensionering en vrijwillig vertrek) à rato van 5 VTE per jaar, ofwel 10 VTE in totaliteit. Deze vooropgestelde niet-vervanging van de natuurlijke afvloei, dient uiterlijk gerealiseerd te worden tegen de personeelsmonitoring per 30 juni 2029.

Op deze manier beperkt de structurele uitbreiding van het personeelsplan zich tot 10 VTE¹².

Voorgaande laat tevens toe om alle nieuwe wervingen door te kunnen voeren op basis van contracten onbepaalde duur.

¹⁰ Voorliggend voorstel van beslissing stelt voor om de per 31 mei 2024 besliste tijdelijke HR-medewerker (toegekend tot 31 december 2026) structureel te mogen inbedden in de werking van de organisatie.

¹¹ De structurele compensatie door agentschap Wonen in Vlaanderen wordt gradueel opgebouwd in de periode 2025 tem 2029 à ratio van gecumuleerd 2 koppen / jaar en uiterlijk te realiseren tegen 30 juni 2029

¹² Op 31 december 2024 bedroeg het personeelsaantal van het VEKA 187 medewerkers (= ongeveer 4% van beleidsdomein Omgeving of ongeveer 0,6% van de diensten van de Vlaamse Overheid).

Het laatst goedgekeurde personeelsplan voor 2025 gaat uit van 192 medewerkers. (Zie bijlage 2 in het actieplan “Omzetting en implementatie Fit for 55”).

Zoals eerder in luik 2.A.v en 2.B vermeld, zal er voor heel het handhavingsvraagstuk en de operationele processen m.b.t. het gehele Vlaamse energie- en beleid onder toezicht van het VEKA nog een apart actieplan worden opgesteld.

////////////////////////////////////

nr. actie- plan	Dossier	Huidige beleids- capaciteit in VTE	Huidige uitvoerings- en handavings- capaciteit in VTE	Bijkomend goedgekeurde VTE via Vlareg 31/5/2024 - Beleid	Bijkomend goedgekeurde VTE via Vlareg 31/5/2024 - Uitvoering en handhaving	Resterende nood aan bijkomende VTE voor omzetting en implementatie	(Inschatting) Resterende nood aan bijkomende VTE voor uitvoering en handhaving
Fit for 55-pakket en daarmee gerelateerde regelgeving							
2.1	Herziening ETS1 (ETS Vaste Installaties)	3		2	1	-	-
2.2	CBAM Verordening	-		-		-	
2.3	Herziening ETS Luchtvaart	0,6		2		-	
2.4	ReFuelEU Aviation Verordening	-		-		-	
2.5	Nieuw ETS Scheepvaart	-		0		-	
2.6	FuelEU Maritime Verordening	-		-		-	
2.7	Herziening Effort Sharing Verordening	2,8		0		0,5	
2.8	ETS2	-	-	0	11	-	Te bekijken
2.9	Verordening Sociaal Klimaatfonds	1,5		-		1	
2.10	Herziening Richtlijn Hernieuwbare Energie	1,2	0,6	0	-	2	Te bekijken
2.11	EMD-verordening en -richtlijn (Electricity Market Design)	1,2		0	-	2	
2.12	Recast Richtlijn energie-efficiëntie	2,7	2	-	-	3	
2.13	Herziening Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen	6,8	36,8	-	-	5	Te bekijken
2.14	Gaspakket (herziening van de richtlijn en herziening van de verordening)	1,2		0	-	1	
2.15	Herziening van de Richtlijn Industriële Emissies	-		-		-	
2.16	Herziening F-gasverordening en Verordening ozonafbrekende stoffen	1,1		-		0,5	
2.17	Nieuwe methaanverordening	0,2	NvT	-	-	0,5	
2.18	Herziening LULUCF Verordening	0,1		-		-	
2.19	Verordening certificering van koolstofverwijderingen	-		-		Te bekijken	
2.20	Net Zero Industry Act (verordening)	-		-		-	
Directe impact FF55 op de managementondersteunende diensten							
2.21	Opvolging nieuwe inkomstenstromen Vlaams Klimaatfonds	1		-		0,5	
2.22	Versterking interne organisatiebeheersing	0,2		-		1	
2.23	Structurele versterking HR	1,6		2		1	
Bewarende maatregelen m.b.t. uitvoering en handhaving							
3.1	Stookolieverbod	0,5		-		1	
3.2	Attestering federale investeringsaftrek	1,1		-		1	
		26,8	39,4	18		20	

onderstaande tabel wordt vervolgens een opdeling gemaakt van de diverse graden die voorzien worden bij de personeelsuitbreiding. Vervolgens wordt bekend wat de totale bijhorende éénmalige en recurrente wedde- en werkingskredieten op jaarbasis zijn (index 2,1223 (in voege vanaf maart 2025)).

2025 wordt uitgegaan van 40% van de in 2026 voorziene wedde- en recurrente werkingskost en 80% van de eenmalige investeringskosten.

2026 en volgende wordt in een jaarlijks te cumuleren indexering van 2% voorzien. Specifiek voor 2026 is er daarnaast nog 20% aan eenmalige herindexeringskost te voorzien.

027 wordt de wedde- en recurrente werkingskost voor 1 Adjunct van de directeur geïndexeerd toegevoegd.

2028 resp. 2029 wordt het aantal medewerkers en bijhorend personeelsbudget met 5 resp. 10 VTE beperkt cfr. het voorstel tot niet-vervanging van de veel ingeschatte natuurlijke afvloei.

	Overzicht uitbreiding PEP	A2 directeur / expert	A1 ingenieur	A1 informaticus	A1 jurist	A1 Adj. van de directeur	Totaal	2025	2026	2027	2028	2029
2.7	Herziening Effort Sharing Verordening					0,5	0,5					
2.9	Verordening Sociaal Klimaatfonds					1	1					
2.10	Herziening Richtlijn Hernieuwbare Energie		0		0,5	1,5	2					
2.11	EMD-verordeningen en -richtlijn				0,5	1,5	2					
2.12	Recast Richtlijn energie-efficiëntie					3	3					
2.13	Herziening Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen	1	1	1	1	1	5					
2.14	Gaspakket					1	1					
2.16	Herziening F-gasverordening					0,5	0,5					
2.17	Nieuwe methaanverordening					0,5	0,5					
2.21	Opvolging inkomstenstromen Vlaams Klimaatfonds					0,5	0,5					
2.22	Versterking interne organisatiebeheersing					1	1					
2.23	Structurele versterking HR					1	1					
3.1	Stookolieverbod					1	1					
3.2	Attestering federale investeringsaftrek					1	1					
	Totaal	1	1	1	2	15	20	16	20	20	20	20
	Reeds in dienst. Vraag om structureel te maken					-1	-1	-1	-1			
	Niet-vervanging natuurlijke afvloeï 2028-2029 in functie van gedeelĳke tijdelĳkheid van de werklĳst mbt FF55										-5	-10
	Algemeen totaal netto	1	1	1	2	14	19	15	19	20	15	10
		A2 directeur / expert	A1 ingenieur	A1 informaticus	A1 jurist	A1 Adj. van de directeur	Totaal	Recurrent luik beperkt tot 40%				
	Weddebudget te compenseren (met 2% index / jaar)	131.263,73	108.996,46	108.996,46	182.668,03	1.278.676,19	1.810.600,88	724.240,35	1.846.812,89	1.978.773,06	1.766.054,96	1.148.377,23
	Recurrente werkingskosten te compenseren	5.225,00	5.225,00	5.225,00	10.450,00	73.150,00	99.275,00	39.710,00	99.275,00	104.500,00	91.437,50	57.148,44
	Eenmalige investeringskosten te compenseren	3.500,00	3.500,00	3.500,00	7.000,00	49.000,00	66.500,00	53.200,00	13.300,00			
							1.976.375,88	817.150,35	1.959.387,89	2.083.273,06	1.857.492,46	1.205.525,67

[illegible]

De nodige wedde-, werkings- en investeringskredieten zullen worden aangerekend op begrotingsartikelen QE0-1QAB2ZZ-LO (lonen VEKA), QE0-1QAB2ZZ-WT (werking VEKA) en SGO-1SKC2TD-LO (bijdrage 2de pensioenpijler via Ago) en worden in 2025 via een nog decretaal goed te keuren eenmalige herverdelingsmachtiging hetzij begrotingsaanpassing resp. bij begrotingsopmaak 2026 en volgende gecompenseerd op de budgettaire beschikbare marges binnen begrotingsartikelen QE0-1QEB2KA-WT en QE0-1QEB2KN-WT.

In voorliggend actieplan wordt bij het bepalen van de benodigde budgettaire compensaties veiligheidshalve nog niet op deze potentiële inkomsten vooruit gelopen.

Het voorwaardelijk akkoord voor voorliggende nota werd bekomen op 2 april 2025. Dit akkoord is als bijlage 4 aan voorliggende nota toegevoegd.

In navolging van het bestuursdecreet art. III. 61 tem 63, art. 43 §2 3° van de BVCO en de voorwaarde zoals gesteld door de minister bevoegd voor bestuurszaken, zal er zo snel als mogelijk (en uiterlijk tegen 15 juni 2025) een meerjarig ondernemingsplan (inclusief een PEP 'as is', aangevuld met de in voorliggende nota voorziene personeelsimpact van het actieplan FF55) aan IF ter advisering worden voorgelegd.

Tegelijk met de aanvraag aan IF tot advisering, zullen deze documenten ook aan de minister bevoegd voor bestuurszaken, zowel als aan de minister bevoegd voor begroting worden overgemaakt.

In functie van het maximaal vermijden van een negatieve impact t.a.v. gezinnen en bedrijven resp. het maximaal vermijden van inbreuken op de Europeesrechtelijke verdragsverplichtingen, zoals beschreven onder punt 2.A.1 van voorliggende nota, wordt voorgesteld om de opmaak en advisering van het meerjarig ondernemingsplan (inclusief PEP) evenwel niet als een opschortende voorwaarde voor wat betreft de personeelsimpact ter implementatie van het actieplan FF55, in te stellen.

De controles op kwaliteit beperkten zich in 2024 evenwel nog tot 0,4% van de EPC en 0,3% van de EPB-dossiers.

¹⁴ Indien de erkenningsregeling voor koeltechnische bedrijven wordt hervormd naar een interne erkenningsprocedure, impliceert dit naar schatting 200 aanvraagdossiers per jaar die moeten worden behandeld door het VEKA.

In het kader van hun erkenning betalen technici en bedrijven een jaarlijkse retributie. Personeelsmiddelen zouden kunnen komen uit dit retributiefonds. Mogelijkheden en hoogte van het toe te kennen bedrag moet nog worden onderzocht, alsook de taken die mogelijk door betrokken actoren zouden kunnen worden uitgevoerd.

¹⁵ Cfr. Technische bijstand bij de werking van het sociaal klimaatfonds.

In functie van het voorgaand voorstel, wordt ook verwezen naar art. 54 §1 tem 4 van de BVCO. Hierin wordt de procedure beschreven die dient te worden doorlopen, mocht de Inspectie van Financiën een (blijvend) ongunstig advies m.b.t. het meerjarig ondernemingsplan (incl. PEP) afleveren.

III. AKKOORD VAN DE MINISTER BEVOEGD VOOR BEGROTING

Op 2 april 2025 werd het akkoord met voorwaarden van de minister bevoegd voor begroting ontvangen. Dit voorwaardelijk akkoord is als bijlage 3 aan voorliggende nota toegevoegd.

Repliek t.a.v. het voorwaardelijk akkoord van de minister bevoegd voor begroting:

- Mbt de 1ste voorwaarde houdende de noodzakelijke opmaak van een meerjarig ondernemingsplan wordt verwezen naar de repliek t.a.v. de minister bevoegd voor bestuurszaken;
- Mbt het 1ste luik van de 2de voorwaarde houdende de voorwaarde van de werving van tijdelijke VTE wordt er verwezen naar de eerder onder dit luik 3.C beschreven oplossing waarbij de werving op basis van contracten van onbepaalde duur wordt gekoppeld aan de niet-
vervanging van de actueel ingeschatte natuurlijke afvloeï in de periode 2028-2029 à rato van in totaliteit 10 VTE.
- Mbt het 2de luik van de 2de voorwaarde houdende een analyse van mogelijke verschuiving van personeelscapaciteit vanuit Agentschap Wonen, wordt voorgesteld om in een compensatie à rato van 10 koppen te voorzien. Deze structurele compensatie wordt gradueel opgebouwd in de periode 2025 tem 2029 à rato van gecumuleerd 2 koppen / jaar en uiterlijk te realiseren tegen 30 juni 2029.
- Mbt de 3de voorwaarde houdende de aanleg van een buffer van 11% voor het opvangen van de indexkost op het loonartikel, wordt verwezen naar voorgaand voorstel van meerjarige compensatietabel, waarbij rekening gehouden wordt met een gecumuleerde index à rato van 2% / begrotingsjaar, vertrekkend van het indexniveau maart 2025.
- Het nakomen van de 4de en 5de voorwaarde van het akkoord van de minister bevoegd voor begroting houdende de voorgestelde manier van compensatie van de budgettaire impact stelt geen problemen voor de jaren 2026 en volgende.

Zoals hiervoor onder luik 3.C beschreven wordt er voor begrotingsjaar 2025 voorgesteld om in de benodigde wedde- werkings- investeringskredieten te voorzien via een nog decretaal goed te keuren eenmalige herverdelingsmachtiging gecompenseerd op de budgettair binnen refertekredieten beschikbare marges zoals voorzien binnen begrotingsartikelen QE0-1QEB2KA-WT en QE0-1QEB2KN-WT.

Andere mogelijke oplossing bestaat erin om in functie van de finalisatie van de begrotingsdocumenten van de begrotingsaanpassing 2025 resp. de amendementen op de begrotingsaanpassing 2025 in de nodige compensatie binnen refertekredieten te voorzien.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De benodigde wedde-, werkings- en investeringskredieten zullen worden ingeschreven op de begrotingsartikelen QE0-1QAB2ZZ-LO (lonen VEKA), QE0-1QAB2ZZ-WT (werking VEKA) en SG0-1SKC2TD-LO (bijdrage 2de pensioenpijler via Ago) en worden gecompenseerd op de budgettaire beschikbare marges binnen begrotingsartikelen QE0-1QEB2KA-WT en QE0-1QEB2KN-WT.

Een gewijzigd personeelsplan zal worden opgesteld en aan het entiteitsoverlegcomité (EOC) worden voorgelegd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het actieplan “Omzetting en implementatie Fit for 55” zoals in bijlage 1) aan deze nota gevoegd en aan de bijkomende uitbreiding van het personeelsplan van het VEKA met 20 VTE (10 VTE tijdelijk en 10 VTE structureel, waarbij de structurele component wordt gecompenseerd door Agentschap Wonen in Vlaanderen), zoals beschreven in punt 3.C van deze nota;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Energie en Klimaat, te gelasten om tegen uiterlijk het zomerreces 2025 een voorstel van governancestructuur m.b.t. aansturing en opvolging van de voortgang van het actieplan Fit for 55 ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

De Vlaamse minister van WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN JEUGD

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen:

- 1) Actieplan “Omzetting en implementatie Fit for 55”
- 2) Advies inspectie van Financiën dd. 14 maart 2025
- 3) Begrotingsakkoord dd. 2 april 2025
- 4) Akkoord minister van bestuurszaken dd. 2 april 2025